

ЕКОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР

Ігор Шустик

Інститут професійної освіти

Національної академії педагогічних наук України

Київ, Україна

У зв'язку з провідною тенденцією розвитку національних освітніх систем нагальним стає їх модернізація на засадах інноваційного підходу, суть якого полягає в тому, що важливим чинником успішності особистості визнається її здатність до інноваційної діяльності та інноваційного типу мислення, що, в свою чергу, включає і професійну діяльність медичної сфери. Така інноваційна діяльність спрямовується на осучаснення освітнього процесу, зокрема медичних фахових коледжів, упровадження нових форм та методів у традиційний педагогічний процес, що передбачає у результаті найвищий рівень професійної підготовки, зокрема медичних сестер (Доброскок та ін., 2018). Отже, знання повинні мати випереджальний характер, адже студенти стають у перспективі творцями сучасної медичної науки.

Сьогодні освітня медична парадигма принципово нова, стратегія її реформування спрямовується на пошук інноваційних підходів щодо науково обґрунтованого й послідовного організаційно-педагогічного забезпечення її розвитку, який також охоплює аспект сталості. Одним із шляхів розв'язання таких завдань є послідовне запровадження новітніх технологій в організації навчання здобувачів у закладах фахової передвищої освіти медичної галузі, активне залучення майбутніх медсестер до всіх форм, методів навчальної та позанавчальної роботи, формування їхньої готовності до екоорієнтованості у майбутній професійній діяльності.

Сучасний ринок праці розглядає медичних сестер як персонал, здатний проводити і організувати роботу в лікувально-профілактичних установах. Відтак, медична сестра, згідно з очікуваннями роботодавців, характеризується як особистість, що володіє ініціативою, самостійністю в прийнятті рішень (Сірак, 2017). Суть сестринської справи базується на основі професійної діяльності медсестри, її спілкуванні з пацієнтом. Основними принципами професійної діяльності при цьому є: повага до

життя, гідності, прав людини; спілкування з пацієнтом, що є провідною нормою поведінки і засіб самоврядування в професійній діяльності медсестри. Слід зазначити, що рівень кваліфікаційних характеристик і рівень професійної діяльності вимагає від випускників медичних фахових коледжів поглиблених професійних і дослідницьких знань і умінь у майбутній професії медсестри, сформованості відповідних компетентностей, необхідних для вирішення медико-соціальних завдань населення в професійній сфері, зокрема екологічного напрямку.

Підготувати такого фахівця, який володіє екологічною компетентністю, можливо лише в умовах освітнього процесу, де провідним мотивом пізнавальної діяльності є екологічно спрямоване професійно-особистісне самовизначення та саморозвиток студента (Чорнобрива, & Чорнобрива, 2021). Різноманітність видів освітньої діяльності (екоорієнтовані дидактичні матеріали, виконання науково-дослідних робіт екологічного спрямування, участь у засіданнях проблемних груп, науково-практичних конференціях та ін.) дає змогу сформувати у здобувачів освіти внутрішню мотивацію до екологічно спрямованої професійної діяльності (Ястремська, 2017).

Методика такої діяльності базується на наукових принципах цілепокладання, інтегративності, співпраці, що випереджає усвідомлення перспективи взаємодій природи, екологічної самореалізації, тісно пов'язаний із змістом освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Сестринська справа» фахової передвищої освіти, відображаючи особливості взаємодій через інноваційні технології навчання. Створення відповідних умов для формування екологічного світогляду майбутніх медичних сестер відбувається у навчальній та позанавчальній діяльності, наприклад при вивченні дисциплін «Основи медичної біології з генетикою», «Медична хімія», «Основи медичної допомоги в умовах воєнного часу та надзвичайних ситуаціях», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» та інших, або вибіркової дисципліни «Основи екології та профілактичної медицини» із застосуванням мультимедіа, лекційних та практичних занять у змішаному форматі тощо.

Процес формування екологічної компетентності вибудовується методологічно, базуючись на лекційному та практичному матеріалі. Лекції чітко структуровані відповідно до методології подання матеріалу. Кожна теоретична тема забезпечується практичним заняттям, в основі якого – лабораторна робота з екологічною спрямованістю.

Як бачимо, екологічно спрямована робота медсестер передбачає впровадження принципів сталого розвитку в охороні здоров'я: сортування медичних відходів,

економне використання ресурсів (води, електроенергії), зменшення використання одноразових матеріалів та підвищення власної екологічної свідомості. Це спрямовано на створення безпечного середовища, запобігання хворобам і зменшення негативного впливу медицини на екологію та здоров'я людей. Професійна діяльність фахівців сестринської справи полягає в збереженні і забезпеченні здоров'я населення, покращенні якості їхнього життя шляхом надання кваліфікованої сестринської допомоги, проведення профілактичної роботи з населенням, забезпечення організації роботи сестринського персоналу. Об'єктами професійної діяльності фахівців сестринської справи є пацієнт і його оточення, населення.

При цьому основними аспектами екологічності в роботі медсестер є: правильна утилізація відходів (сортування медичних відходів (інфікованих, гострих, пластику) для зниження забруднення); ресурсозбереження (використання енергозберігаючих ламп, вимикання обладнання, економія води); відмова від зайвого одноразового (зокрема заміна одноразових матеріалів багаторазовими, де це дозволяють санітарні норми); просвітницька діяльність: (формування екологічної культури серед пацієнтів та колег).

Ці заходи є частиною етичного кодексу медсестри, спрямованого на збереження здоров'я пацієнтів та навколишнього середовища.

Отже, вдосконалення екологічно спрямованої професійної підготовки майбутніх медичних сестер надасть змогу забезпечити якість освітньої діяльності та вплине на підвищення рівня професійних обов'язків, що є беззаперечною можливістю покращити якість надання медичної допомоги, вдосконалення практичної підготовки медичних кадрів для підвищення рівня сформованості екологічної компетентності як елемента системи забезпечення продуктивної освітньої діяльності медичного фахового коледжу.

Список літератури:

- ДОБРОСКОК, І., ЯСТРЕМСЬКА, С., & ДОБРОСКОК, С. (2018). Особливості професійної підготовки майбутніх магістрів медсестринства в Україні. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*, 7, 104-122.
- СПРАК, І. П. (2017). Методика підготовки майбутніх медичних сестер до професійної самореалізації. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія*, 259, 227-235.

ЧОРНОБРИВА, Н. В., & ЧОРНОБРИВА, Л. В. (2021). Формування професійної компетентності майбутніх медичних сестер в освітньому процесі фахової підготовки медичного коледжу. *Young Scientist*, 5 (93), 81-84.

<https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-5-93-16>.

ЯСТРЕМСЬКА, С. О. (2017). Теорія і практика професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи засобами дистанційного навчання у вищих медичних навчальних закладах: монографія. Укрмедкнига.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ОСОБИСТОСТІ

Олена Юрєва

Чорноморський національний університет

імені Петра Могили

Миколаїв, Україна

У сучасних умовах глобальної цифровізації емоційний інтелект (ЕІ) стає фундаментом для сталого розвитку особистості. Швидка зміна технологічних парадигм вимагає від людини не лише технічних навичок, а й здатності до адаптації, управління стресом та ефективної міжособистісної взаємодії. Інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) сьогодні перестають бути просто середовищем передачі даних, перетворюючись на активний інструмент психологічного розвитку.

Інтеграція ІКТ в освітній процес дозволяє персоналізувати розвиток емоційної сфери. Завдяки використанню алгоритмів штучного інтелекту стає можливим створення індивідуальних траєкторій навчання, які враховують поточний психоемоційний стан студента. Це забезпечує більш глибоке засвоєння матеріалу та сприяє формуванню внутрішньої стійкості особистості (Zhang et al., 2025).

Важливим аспектом є застосування імерсивних технологій, таких як віртуальна (VR) та доповнена (AR) реальність. Вони створюють безпечне середовище для моделювання складних соціальних ситуацій, де особистість може відпрацьовувати